

PROF. DR. PERSÁNYI MIKLÓS,

**a Liget Budapest projekt részét képező kert- és tájépítészeti feladatokat felügyelő
miniszteri biztos bevezető beszéde a Liget Park Fórumon, 2016. december 8-án**

Tisztelt Megjelentek, Hölgyeim és Uraim!

Üdvözlöm Önöket a Liget Park Fórum negyedik összejövetelén, köszönöm azoknak, akik elfogadták a meghívásomat.

Talán nem hibázom, ha azt hiszem, hogy az elmúlt hónapokban bebizonyosodott a fórum létjogosultsága, és a Ligetről való értelmes gondolkodásnak és párbeszédnek a legfőbb terévé, egy fontos információátadó- és átvevő helyszínné fejlődött. Volt, hogy közel negyven, de minden alkalommal mindig több, mint húsz különböző szervezet, közösség, társaság képviselői jöttek el a Városliget jövőjét érintő közös dolgainkról szót ejteni.

Gazdag volt az eddigi tematika. Az első Liget Park Fórumot, amelyet a "Városliget mint tájképi kert jellegű park helyreállítása, zöldfelületeinek növelése és rehabilitációja, kerttörténeti értékeinek felmutatása és tájépítészeti megújítása, valamint a városligeti park üzemeltetése és működtetése" terén jelentkező ügyek megbeszélése érdekében hívtam össze, szeptember 21-én ugyanitt tartottuk. És az összkép áttekintése után már **asztalra kerültek a parkfejlesztés legkényesebb kérdései: a zöldfelület és a faállomány sorsa, meg a közlekedési problémák megoldási lehetőségének az ügyei.**

Bebizonyosodott, hogy a társadalmi párbeszédnek ez a korábban hiányolt intézménye valódi, létező igényt elégít ki. Bizonyíték erre a **megjelentek száma és sokszínűsége mellett az a sok-sok értékes hozzászólás, javaslat, vélemény,** amelyek a beruházó Városliget Zrt., a tervező Garten Studió, és az egyes részterületek legjobb szakértőinek a tájékoztatóját megismerve hangzottak el, és kerültek jegyzőkönyvbe.

Elmondtam már korábban, de talán még mindig akadnak olyanok, akik nem hallották meg, ezért szeretném ismét aláhúzni a tényt: a Városliget parkfejlesztésére most rendelkezésre álló milliárdok az ország történetének legnagyobb szabású parkfejlesztését jelentik. Ehhez tényleg csak a reformkori ligetfejlesztés hasonlítható, de az nem 3-4 év, hanem 3-4 évtized alatt

történt meg. Erről komolyan, érdemben, csak a tényekre alapozva szabad és érdemes beszélni, mert ez a mostani egy kivételes történelmi lehetőség a Városliget és persze valamennyi Liget-használó egyén és közösség számára. **Egy ilyen lehetőséget nem lehet, nem szabad elherdálni, mert a Liget évtizedekig, talán évszázadokig azt az arcot fogja viselni, ami most és a következő hónapokban a tájépítészek tervezőasztalán kirajzolódik.**

A Városliget fejlesztése megérdemli azt legnagyobb fokú átláthatóságot, ami a Liget Park Fórumok alapelve lett. Itt nem csupán az egyes témákról legtöbbet tudó szakemberek, mérnökök, tervezők és mások adják közre át a legpontosabb információkat, hanem tőlük szabadon lehet kérdezni. **Minden kérdésre adatik válasz – mégha olykor csak az, hogy még nem tudható, hiszen egy eleven kollektív alkotási folyamat részesei vagyunk.** Ráadásul a sajtó képviselői is követhetnek minden történést személyesen, sőt minden információ, de minden vélemény, akár egyetértő, akár bíráló, ami itt elhangzik, hamar bárki számára elérhetővé válik a világhálón, a biztos honlapján.

Érdeemes talán ideidézni, ki mindenkit hívtam meg erre a fórunsorozatra. Minden szervezetet, vagy csoportot, amelyeknek köze lehet a Liget ügyeihez, akik eddig kinyilvánították, vagy akikről feltehető, hogy ez a téma számukra fontos. Nem volt olyan válogatási szempont, hogy kinek mi a véleménye a Liget fejlesztéséről, hogy szereti, vagy utálja, hogy támogatja, vagy ellenzi-e a fejlesztések egészét, vagy bármely elemét. De az érdeklődő kör folyamatosan bővült, egyetlen később jelentkező szervezetet sem utasítottunk el. Már az első lista is, amelyet munkatársaim összeállítottak, több mint száz címből állt. A mostanig elkészült statisztika azt mutatja, hogy a meghívotti kör máig 144-re szélesedett – ebből a körből jöhettek, jöttek el, akik akartak vagy tudtak, és betartották a fórum jószerivel egyetlen formai szabályát: regisztrációval erősítették meg részvételi szándékukat, és így küldtek képviselőt, szószólót, szakértőt.

A szándékom az volt, hogy lehetőleg ne maradjon ki egyetlen olyat Liget-használó közösség sem, amelynek álláspontja, igénye, hozzáfűzni valója lehet a Liget most formálódó jövőjéhez az önkormányzatoktól az üzleti vállalkozásokig, a környezet- és természetvédelmi csoportoktól a sportszervezetekig, a kutyásoktól a gördeszkásokig, a biciklistáktól a városvédőkhöz, az iskoláktól a nyugdíjasokig. Olyan közösségek kaptak meghívót, amelyek használják, vagy használni szeretnék Magyarország első parkját, és akik felelősséget éreznek és viselnek érte.

Persze van itt némi hiányérzetem. Ugyanis amikor az „ország első parkjáról” beszélek, emlékeztetnem kell Önöket arra, hogy akiket meghívtunk, azok elsősorban a Városliget állandó használói és működtetői. Ligetiek, zuglóiak, erzsébet- és terézvárosiak, de legalábbis pestiek. Netán budapestiek. Pedig jól tudjuk, hogy a Liget nagyon régóta nemcsak a fővárosi embereké. Igaz, hogy két évszázados történetének kezdetén a Pest város százezernyi lakosa használta csupán, és ez így is volt az 1880-as évekig. Aztán – amint az egyesített főváros az ország első városává nőtt, Budapest legnépszerűbb parkja az ország számára is fontossá lett. Vendéglátás, mutatványosok már az ősidőkben az első ligethasználókkal együtt költöztek bele, de aztán jöttek a kiállítások, és más attrakciók – múzeumok, fürdő, állatkert, cirkusz – mindenféle lett itt, ami nemcsak a karakterét változtatta meg, hanem a használóinak a körét is kiterjesztette. Hogy ez jó volt-e, vagy sem, arról hosszan tudnának történészek és parkszakértők vitázni, de egy biztos – hogy ez az állapot réges-régen létrejött. És éppen ez a sokféle funkció, sokféle használó az, amitől a Liget különleges. Emiatt más, mint egy átlagos, úgynevezett közpark, amelyben csak pázsit van, fák, padok, sétányok, meg játszótér. Ebben a parkban az ezredfordulón 4 múzeum, 2 kiállító galéria, fürdő, állatkert, cirkusz, korcsolyapálya, számos nagy, patinás, és tucatnyi kisebb vendéglátóhely működött, sőt volt benne ifjúsági tömegrendezvény-központ, de elhagyott irodaház is, no meg burjánzó ócskapiac és bővliárudák egész kolóniája. És hatalmas ingyenes autóparkoló.

Az új tervek hoznak is és visznek is. A Liget körüli viták arról folynak, hogy mit kéne megszüntetni, mit megtartani, és mit hozni ide a jövőben. Mert a Ligetnek elég sok olyan baja van, amelyek a parkként való használatát teszik értelmetlenné. Nem tudnék annál nagyobb hibát mondani, mint mindent ugyanúgy hagyni, ahogy van.

A Városliget egy országos jelentőségű közösségi térré fejlődött, amelyben nagy vonzerejű, szinte örök intézményekké vált attrakciók működnek, és szolgálnak ki sok-sok embert. A rengeteg emberből sokan az ország távoli helyeiről éppen ezek miatt az attrakciók miatt jönnek el ide. És azok közül is sokan keresik fel a Ligetet, akik külföldről érkeznek Budapest értékeit megcsodálni és megélni. Amikor elégedettek lehetünk avval, hogy milyen széles a Liget Park Fórumok meghívottjainak köre, be kell ismerni, hogy a „ligethasználóknak” az a szegmense majdnem kimaradt a beszélgetésekből, akik a „nem helyiek”. Mentségünkre legyen mondva, nehéz lett volna meghatározni, hogy a vidékről, vagy a külföldről érkezőket ki is képviselhetné megfelelően. De a Fórumok nyitottságát mutatja,

hogy amikor a turisztikai szervezetek is bejelentkeztek, őket is szívesen fogadtuk, és örömmel tapasztaltam, hogy fontos új szempontokat hoztak a tervezési folyamatba.

A tanulság ebből az, hogy arra külön kell figyelni, hogy az ország első parkja meg kell, hogy feleljen a helyi emberek igényeinek, de nem utasíthatja el azokét sem, akik máshonnan érkeznek ide élményért, értékért. Még akkor sem, ha az ő képviselőjük ezen a fórumon szükségképpen hiányos.

És van itt még egy szempont. Az, hogy a Liget használata időben is változó. Olykor nagyon zsúfolt, máskor meg kihalt. Van benne főszezon, meg holt szezon. A Liget közönségében vannak azt szinte minden nap használók – mint az itt kocogók, kutyások, és vannak sokan, akik alkalmatosan jönnek, de akkor aztán sokan. Van olyan, aki sok időt tölt itt, és akad, aki keveset. Meg akad olyan is, aki naponta kétszer is megfordul itt, reggel ide parkolja az autóját, és este elhajt vele. Vagy meg sem áll, csak áthajt rajta naponta kétszer. Ő is „ligethasználó”. És ezt a jövőben majd nem teheti, bármennyire megszokta is. Nehéz dió, hogy miként lehet minden igénynek megfelelni a jövőben, és az őszinte válasz az, hogy nem lehet. Öntsünk tiszta vizet ebben is a pohárba. Ha valóban normális Ligetet akarunk, akkor a Liget rendbetételének lesznek vesztesei, de sokkal többen lesznek a nyertesek.

A fórumokkal az volt a legfontosabb cél eddig, és ez a mai napon is, hogy alkalmat teremtsünk a Liget tájépítészeti megújításával, a parki funkciók jövőjével kapcsolatban a Garten Studio Táj- és Kertépítész Iroda nyertes koncepciójának részletes megismertetése mellett az evvel kapcsolatos javaslatok előszóban történő kifejtésére. Már a tervezés kezdetétől tájékoztatni akartuk az érintetteket arról, milyen Városligetet képzel el a nyertes pályázó – és meghallgatni észrevételeiket, elképzeléseiket az ő sajátos parkhasználati igényeikkel összefüggésben.

Magam, miniszteri biztosként, és a Garten Studio mint tervező, egyaránt olyan parkot látunk magunk előtt, amit sokan, nagyon sokan szeretnek és élveznek majd; fővárosiak és vidékiek, magyarok és külföldiek, fiatalok és öregek. Ahova minden évszakban szívesen jönnek az emberek, kikapcsolódni, sportolni, sétálni és gyereket vagy kutyát sétáltatni, a tüdejüket kiszellőztetni vagy épp közösségi élményt keresve. Mert ez a park nemcsak sok fű és sok fa, nemcsak kert- és tájépítészeti műalkotás, hanem rekreációs közösségi tér, ami kellemes emberi tevékenységek egész sorát képes kiszolgálni.

Miniszteri biztosként ezen dolgozom. Az a feladatom, együtt a tervezőkkel, hogy a nyertes pályamunkában látott imponáló, a Nebbien Henrik parképítészeti zsenijét megidéző tervkonceptióból körülbelül egy éven belül legyen végleges, megvalósításra alkalmas terv. Olyan, ami minél többek tetszését, elismerését és támogatását bírja, minél több Liget-használó közösség számára vonzó és perspektivikus és Budapestnek és Magyarországnak egyaránt kiemelkedő, irigyelt ékessége.

Ma délután, ahogy a meghívóban is áll, a Városliget mint nagyvárosi park szabadidős szolgáltatásainak tervezett irányait vesszük górcső alá. Ebben három szakértői prezentáció segít bennünket. Az IPSOS Zrt. megosztja velünk az emberek Liget-használatát vizsgáló véleménykutatás eredményeit. Ezt követően turisztikai összefüggésekről hallunk majd, és egy olyan összevetésről, amely a más hasonló parkokkal való hasonlóságokat és különbségeket mutatja meg.

A hozzászólások előtt, harmadikként pedig a Garten Studio áll elő azzal, hogy milyen parkhasználati funkciókkal számol a tervezés során, és megismertet annak a társadalmi egyeztetési folyamathoz a hozadékaival is, amelyet az elmúlt másfél hónapban 15 szűkebb körű egyeztetési alkalom keretében folytattak le számos szervezettel. Mert ahogy korábban is elmondtam, a parkról szóló társadalmi párbeszéd színterei közül ez a nagy fórumorozatunk csak az egyik. Ezzel párhuzamosan sok-sok órán keresztül zajlottak a közvetlen egyeztetések a Garten Studio tervezői gárdája és az egyes érdekközösségek között a szakmai részletekről.

Most, december közepével lezárul a társadalmi egyeztetés első szakasza. Azért fontos ezt leszögezni, mert a tervezők az eddig összegyűlt észrevételekkel dolgoznak tovább – „menet közben” érkező új ötleteket – szakmai okokból – nincs már mód figyelembe venni, hogy a határidők tarthatóak legyenek. Ezt követően kerül sor a beérkezett javaslatok feldolgozására, azok prioritási sorrendbe állítására. 2017. I. negyedévében pedig a tervezőknek minden egyes felmerülő kérdésre, igényre, javaslatra érdemben válaszolni kell a javaslattevő szervezeteknek.

2017 nyarára a Garten Studio műhelyében elkészül egy ún. vázlattevé, melynek nyilvános bemutatását valamikor 2017 derekán, ugyancsak egy szélesebb körű Liget Park Fórum keretei közt képzelem el. Ekkorra válik láthatóvá, kézzel foghatóvá, hogy mely javaslatok hogyan kerültek be a tervbe – és melyek hogyan nem. Mert az érdekegyeztetés lényege, hogy

valamiben meg kell állapodnunk, olyanban, ami a legtöbb jóval és a legkevesebb rosszal kecsegtet.

Egyet biztosan megígérhetek: a tervező az eddigi egyeztetések során bármilyen platformon beérkezett, érdemnek tekinthető valamennyi javaslatot egyenként, elfogulatlanul, tisztességesen meg fog vizsgálni, és alapos megfontolás után prioritizálni. Nem is tehet mást: pályázatában vállalta az egyik legismertebb környezeti minősítő rendszer, az angol BREEAM e tekintetben is nagyon szigorú követelményeinek való maradéktalan megfelelést.

Talán nem kell mondanom, mert magától is nyilvánvaló: ezzel együtt sem tud minden egyes javaslat befogadásra találni. Nemcsak, mert a különböző igények olykor „ütik” egymást, nemcsak azért, mert akad, amelyik nem illeszhető bele az adott jogszabályi környezetbe, hanem azért sem, mert vannak szakmai, gazdasági, fenntarthatósági racionalitások. A tervezőnek pedig kizárólag olyan munkadarabot szabad kiadni a kezéből, ami ezeknek megfelel, és az én személyes felelősségem is, hogy ez ne történhessen másképp.

Most átadom a szót Sándor Péternek, aki ma is a segítségünkre lesz abban, hogy a fórumunk zökkenőmentesen és hatékonyan tölthesse be a szerepét.